

A. T. Gellerstedt

Gamla Visor

Förord till den elektroniska utgåvan

Detta verk av **Albert Theodor Gellerstedt** (1836-1914) med vingetter av **August "Agi" Lindegren** (1858-1927) har digitaliserats i november 2007 från Harvard University av Google Books och hämtats från Internet Archive och anpassats för Projekt Runeberg i oktober 2015 av Ralph E.

I.

BLANDADE STYCKEN.

Fond och förgrund.

I förgrunden bråte af alla slag — Det skrämmer ej mig, det ej ratar jag; Men borterst i taflan skall skymta fram Af okända höjder en ljusblå kam.

Och genom allt sorlet om ditt och datt Och mellan det växlande kif och skratt Jag vill det skall klinga en gång ibland En klockton om ro i ett bättre land.

Ett julminne.

I chiffonierens minsta låda, där, du vet, Man souvenirer gömmer halft i hemlighet, Jag öppnade i dag en liten ask, en rund, Och upp därur ett barndomsminne sprang på stund.

*

Julafton var det. Makalöst på många vis. Nyss blifvet lugnt och kallt, vi hade par tums is; Lik nypoleradt stål längs hela sjön han sken; Och sådant rimfrostglitter på den minsta gren!

Det led mot kväll. Gud Faders eget mästarstift Begynner rita upp sin sagolika skrift: Nymånens stora guldbokstaf vid skogens bryn Och stjärnerunor, efter hand, kring hela skyn.

De många julbestyren hade tagit slut, Man trafvat julved, pyntat liten julgran ut; Vi drogo man ur huse, alla pojkar små, För att en öfverdådig skridskosväng oss få.

Vid stora barnaflockens hejdlöst flinka språng Det tonade, du vet, ur isen trolsk en sång, Som klang tillsammans med en outtömlig skatt Af gälla fröjderop och sällsynt käcka skratt.

Just när som bäst vår yra inga gränser fann, En af oss träffar på en gammal drucken man, Som redlös på sin kälke halfvägs låg och satt Och, fast förgäfves, sökte fånga upp sin hatt.

Han höjde dessa dofva, meningslösa rop, Som alltid alstra skratt i tanklös barnahop; Vi kände honom godt; från sta'n på väg han var Och hade väl en fjärdingsväg till hemmet kvar.

Den stackarn — och med knän så veka som en deg — Hur på en sådan is ens taga steg för steg! En stund ännu, och mannen hade somnat in, Kanske för alltid, bredvid juleforan sin.

När det pikanta uti saken dunstat bort, De allra flesta bland oss gjorde vägen kort Till hemmen, ledda utaf brasors vackra sken; Ned måneskäran gått och kväll'n vardt skum och sen.

Nu lades råd inom en liten sluten tropp, Om ej man borde sätta mannen kapprak opp Bland kälkens påsar och se'n låta skjutsen gå, Till dess att stugutröskeln hans man stötte på.

Och sagdt och gjordt! Hur lustigt nu i väg det bar! Med mycket bättre fart ej mången storman far. Emellanåt från kälken kom ett bifallsskrän, Och desto värre jagades med gubben hän.

Det pustades ibland. Ty lasset var dock tungt, Helst för ett anspann så pass oinkördt och ungt. Hvad nojs, när sist en snarkning från vår fora steg Helt plötsligt upp i kväll'n, som annars teg och teg ...

Vi voro framme. Ut ur skrala stugan skred Den gamles gråa vif, som jämrade och kved: »Det var för farlig dant! Jag ser nog, hur det är ... Stor tack, I pojkar små, för tåcke julbesvär!»

Så bar det af tillbaks. Mot hemmet! Dråplig fart! En ringa plikt, som fyllts, bevingar underbart. Den gamla tall'n med gubbprofiln, vid uddens slut, Såg den där kvällen tydligt mindre trumpen ut.

När jag omsider kommit in till far och mor, Var oron öfver långa bortovaron stor: Den sjö, där färden gjorts, som nu jag skildrat har, En gång tog från dem, hvad dem hjärtekärast var.

Af bannor hann det knappast komma fram ett ord: Vid nytänd julgran och vid julklappsdukadt bord Vår lilla bärgarbragd — som nu så småningom — Till tvenne kärleksfulla hjärtans vetskap kom.

Jag har en klar förnimmelse, att aldrig förr Mer blid en stämning varit innanför vår dörr Än just den kväll'n. Än

ha de icke klingat ut, Min moders röst och psalmen, som blef läst till slut.

Det föreföll mig då, och gör det ofta än, Att julljus aldrig strålat bättre förr, ej se'n. Den gamla silfverslant, jag extra fick af far — Det var just den, som låg i byrålådan kvar.

Gammal kärlek.

Den vänliga Mor Brita, Den muntraste jag mött, Hon sofver länge sedan I jordens sköte sött;

Men för mitt minne står hon Så lefvande och glad Och kommer jämt en ljusning I tankarna åstad.

Hon liksom sken af trefnad: När inom dörr'n hon steg, De grå bekymren flydde Och hvarje knot det teg.

Det klang ett kärnigt jubel I hennes röst och skratt, Hon var min fars förtjusning, Min moders fröjdeskatt.

Jag drager mig till minnes Så väl, så innerligt, Att mera trygg än hennes Fanns ingen tillförsikt.

Hon var en åldrig kvinna, Mer skön var mången nog, Men hon mitt gossehjärta För alla tider tog.

*

Se'n år — ack bortåt femti! — Utaf mitt lif förgått, En dag, en vårligt solig, På hennes tomt jag stått.

Af stugan spår knappt märktes — Där en gång tröskeln var, Stod än en »kejsarkrona» Till glädtig hälsning kvar.

Till stilla gård jag trädde, Där Britas graf vardt gräfd, Och där var hela luften Af lärksång genomväfd.

På 1840-talet.

Den långa, kalla vintern hade gått, I backen vardt det grönt, på himmeln blått, Och gladan gled igen sin vida krets, Och på vårt tak ett ärlpar sprang tillfreds.

Kanalen, blank, i ram af gulbrun säf, För året ej sett segel eller stäf; En gäddlek in i starren väldigt slår, På andra stranden harfvar man och sår.

Då hörs så tydligt öfver skogens kam Ett doft och egendomligt brus gå fram — Vi veta, att det sommarbudskap bär: Det första ångar'n ifrån Stockholm är.

Och ett tu tre det smäller käcka skott, Ur stugorna få alla fasligt brådt; Det fanns ej åldring ens, hur krank och skral, Som ej en titt på sådan ståt sig stal.

Vi små, vi fångades med trolsk en makt; Men också var det makalös en prakt: På akterdäck hvar soffa kejsargrön, Kring kajutfönstren sken cinobern skön.

Förgyllning ny på akterns galleri, Och på galjonen hvilket snideri! Och namnet — större än i fjor det tycks — Schatteradt är med öfverdådig lyx.

Hvad stim och väsen, när det lägges till, Maskinen oupphörligt strejka vill; Kaptenen, med numera okändt nit,

Gnor, svärjande befängdt, än hit, än dit.

Ur stora hjulhus hvilken väldig fors! Stolt flaggan böljar med sitt gula kors. Hvad dån, när ångan se'n basunas ut — Det hördes, tror jag mest, till socknens slut.

Den granna draken kränger med besked, Han äflas efter lång en trafve ved, Som lastas in med buller och med bång Af muntra drängar, under mustig sång.

Hvar resenär, hur präktig syntes han! Vi gapa, hviska, knuffa smått hvarann; För någon småtjänst kunde man sig få En rödblank slant med »nya kungen» på.

All fröjd tar slut. Vid ropet: »kasta loss» Vårt nit var mäkta stort vid 'spring' och tross Se'n gällde det att få en eka fort För att på svallvåg visa mod så stort.

Snart paddlar »Engelbrekt» bak vårbrunt hult, Men röken skymtar ändå likafullt . . . Förr'n allt ur sikte var, ej rast, ej ro: Det var mer fröjd än någon nu kan tro.

*

Jag hör det bruset än bak skogens bryn, Det lyser grönt, det glittrar, blå är skyn. Jag måste ut och se, jag får så brådt . . . Jag möts i dörr'n af — femti år som gått.

»Fagerfin.»

(Död omkring 1850.)

Än kallades hon »älfva», Och »ängel» många menat; Vi gossar för oss själfva Om rätta namnet enat — Och det var: Fagerfin.

Hon såg ej många vårar, Var lika söt som bräcklig — På en gång sol och tårar. I dansen gudatäcklig Var lilla Fagerfin 1

En majkväll bort hon dödde, Den lilla bleka ros: Vår skolpojksglädje blödde Mer djupt än det kan tros — Hon dog, vår Fagerfin.

Vi voro sex, som buro Till grafven »älfvans» hamn; Det var nog fler, som skuro, Den vår'n, i björkar namn: Det vackra — »Fagerfin».

Ett järnkors står på kullen, Se'n många Herrans år. Upp ur den ljumma mullen Står hvit narciss hvar vår Och menar: Fagerfin . . .

* — *

Än — sent i lifvets kväll — Bland drömgestalter späda, Som till mitt örngott träda Ur slummerns skira tjäll, Plär skymta »Fagerfin».

I förbigående.

På kyrkogården vid Katrina Kring rika maskrosguldfält flögo bina, På lind och lönn det glänste unga löf, Af barnasorl man kunde mest bli döf.

Där lektes rida och där lektes köra, Där var ett väldigt stim och göra Med att de bästa »hästar» välja ut, Där voro »många bud», kritik och prut.

Då sprang där, i den yra flocken, En parfvel, fyra år bortåt, en tjock en, Med rosig kind och min af idel ljus, Fram mot en stor krabat i trasig blus;

Han sina händer slog helt käckt till hopa Och hördes med förtjusning ropa: »Du, Ville! Du å jag ska' gå i par! Du ska' få si, att jag ä' stark, å drar.»

Att gnägga hördes han försöka Och, för att sina klena chancer öka, Han stampade på herrskapshästmanér med käng, som djupt han hade kippat ner.

Af kärft ett äh! den lille djärfve möttes Och utan miskund kull han stöttes; Med möda kom han upp på sina ben Och gick och satte sig på närmsta sten.

Med ögon fulla utaf tårar trinda Sitt förklädshörn han syntes linda Kring hand och arm, mekaniskt upp och ned Sin näsa strök han, och han kinden gned.

För öfrigt stilla och så tyst som muren Han satt, den nyss så muntre lille turen; Emellanåt en obeskriflig blick Bort till det stängda paradiset gick.

Jag trädde fram och honom sporde Om den där pojken honom illa gjorde — Han bort sig vände, bara teg och teg Tills fram en snyftning smög sig steg för steg.

Hans svar — hur väl jag gömt den korta biten! — Var blott: »dom tyckte jag va' liten». Och tonen — om en illusion, som brast — Var af det slag, som ej förgäts i hast.

En blomstervän.

På afstånd såg jag stå på salutorget Två äldre kvinnor och helt ung, en man; De hörde till de arme och betryckte; De förde ifrigt samspråk med hvarann . . .

Den ena kvinnan bar en kvast af blomster, En väldig en, som ytterst brokig var: Det röda flammade som eld och lågor, Den gula färgen i ens öga skar;

Det gridelina skrek där högst betänkligt Och som det hvita knappast snön har blänkt; Att gissa namn och sort var nog så kvistigt, men rimligt var, att man sig rosor tänkt.

Om gummans granna handaslöjd gick talet — Af min och gest jag kunde godt förstå — Och under tiden ynglingen helt varsamt Lät magra handen rundt buketten gå;

Han liksom smekte blommor, blad och stjälkar, Han slutar och han börjar om på nytt; Det föreföll mig, som om torgets vimmel Ej för ett kronans öre honom brytt . . .

Där råkar jag en dyrkare af blommor — Jag tänkte — en af sällsynt eld och nit. Jag kommit närmre, hörde honom säga: »Ja rosor . . . taggar gör man ej med flit.»

Då föll min blick på talar’ns ögon Och på hans tärda, sällsynt blida drag: Den stackars bleke blomstervännen Var ej beskärdt att se Guds klara dag . . .

Jag kom mig knappast för ett ord att säga, Jag klappade hans klena skuldra blott: Men för mitt inre stod mer klart än nånsin All ögonfröjd, som fallit på min lott.

Se’n dess, hvar gång jag går i vackra täppan Och skådar solig, bryter daggig ros, Den blinde unge mannens bild mig följer . . . Han vill ej — och han får ej gå sin kos.

Triumfatorn.

Gud vet väl hvad det var för skräp, Som han i kärran körde; I förtid böjd af slit och släp, Till jordens små han hörde.

Men att ge tappt, det var han sen: Han sjöng — och muntra toner! Hans ök bar högt en stor syren, Hans mössa två pioner.

For ej den mannen i triumf, Ej var det hans det felet. Och visst är, att han satt med trumf Och att han kunde spelet.

Gåtan.

L_ram som skuggor här vi skrida, Några jubla, andra kvida;

En sig guld i stoftet samlar, En mot fastets tecken famlar;

Glada, sorgsna, fromma, lystna; Alla blekna bort och tystna.

Folk med svärd i bägge händer, Folk med löf från palmestränder:

Fridsmän, stridsmän, alla stupa I det ouppmätta djupa.Nya skaror! Ingen ände! Nya fröjder, nytt elände.

Så sig tecknar skum en gåta, Undra, spörja ej skall båta.

Men, för att din ängslan döda, Plöj och så din teg i möda:

Brodden, som ur faran drifver, Svar ej har — men ax ju gifver.Gamla bref.

iH^lägar du i Buntar samla Bref, tills de bli Gamla, gamla?

Bladen gula, Bläcket bleknadt: Höstligt märke Står där tecknadt.

Men ur bladen Dämpadt sjunga Flydda dagars Känslor unga.Bitter kalk, du Hann förgäta, Om igen dig Bladen mäta.

Solskenstimmar, Nu förflutna! Lyckostunder, Ack försutnal

Kring dig skymta Bleka hamnar — En dig bannar, En dig famnar;

Skuggor, dem du Glömt att sakna, Under stilla Kvidan vakna.Hur du läser, Hur du stafvar: Täta bud från Glömda grafvar!

Och du sjunker In i drömmar Om hur Tiden Tär och strömmar . . .

Tunnsådd glädje, Kval med råge. — Lägg din bunt i Härdens lågel

A. T. Gellerstedt, Gamla visor.

3Obeträdda vägar.

rlSaJu, som älskar vandra Stig ej trådd af andra,

Skall där, bäst du skrider, Varse bli omsider

Att där är for handen Äldre spår i sanden:

Att där färdats redan — Nyss och längesedan 1

Vill du längre draga, Skall du iakttagaStenar undanvräkta, Grenar sönderfläkta,

Tappade klenoder, Brustna ärestoder . . .

Hvilket håll du väljer, Hvarje tecken täljer,

Att där dragit skaror Fram i fröjd och faror,

Tunga bördor burits,

Skörd på skörd där skurits,

Att där lekar lektes,

Fallnes ben där blektes . . .

Hvart du kosan vänder, Likadant dig händer.Seglar du i töeknen, Tågar du i öknen:

Spillror väderdrifna, Tempel öfvergifna

Vittna hur det båtar Söka obeträdda stråtar.Vandring.

JKikjire, hur du än din kosa Rusta ut dig! Enslig fård det

ställer,

gäller.

Folk i brådska skall helt visst du möta, En och annans stråt till din kan stöta;

Någon stund tör stig i stig sig länka, Vårglam klinga, soligt löje blänka!

Sist dock sker, att du omistlig skattar Just den hand, som din till afsked fattar;

Och, när vandringen dig mest gör möda, Står det ingen kvar, som kan dig stöda.Kväll och svalka komma, det ej felar,

Men hvem dröjer hos dig och dem delar?

Ensam träder du på värsta spången Ännu långt, långt efter solnedgången . . .

Rusta ut dig: staf i tid du bryte, Skor för törnestigar fast du knyte!

Tålsamhet i skäppan lägg med råge: Gud i hågen! Nu i frid du tåge!David.

trt lif — det plär ej fela —

Tar stundom Sauls min,

Gör då som David, spela Tills malört byts i vin!

När motigheter tunga Likt Goliath sig te,

Haf då till hands din slunga Och dem ett dråpslag ge.

Med kamp än, än med lämpa Det gafs oss vägen gå:

Än sjunga och än kämpa — Det var och varder så!Vid årsskiftet.

rAäaJu, den starke, ofor trutn e; Du, den stapplande och brutne;

Du, som jublar, du, som gråter — Här är nu en milsten återl

Mellan törnen, mellan rosor Blåna det förflutnas kosor;

Framåt ser du toppar glimma Öfver dal, som döljs i dimma.

Här är stället, här är stunden: Offereld på hjärtegrundenlPrisa himlen, som ej svikit, Hur än dina vägar vikit!

Famna dem, som dig omhuldat, Tacka dem, som dig urskuldat!

Pryd din barm med ödmjukheten, Trampa sönder självviskheten!

Sedan med förtröstan tåga, Icke tveka, icke fråga! —

Mod, Tobias! Vid din sida Skall ju Herrens ängel skrida.Individer.

'm än så många broar Emellan oss det sträcks,

Om än så långa grenar

Från strand mot strand det räcks;

Hur fåglar än må fara Emellan hult och hult, För alltid skilda stränder Vi varda lika fullt.

Den flod, i sär oss skiljer, Vet ingen miskund af. Dock prisom att han icke Var ett oändligt haf. . .Isolering.

^IMiilla holme, isolerad Du dig tror. Det kan så tyckas. Sådant dock i självfva verket Plägar aldrig riktigt lyckas.

Fasta landets gyllne gärden Och dess sånguppfyllda lunder Hänger du orubbligt fast vid Allra innerst, djupt inunder.

Och de sund, som skenbart skilja Dig från bygdens stoj och vimmel, Hvarje stund när det är fagrast, Spegla en gemensam himmel.Bägge två!

jjpjJLtt du är tung till sinnes Ibland, kan jag förstå:

Jag såg ju självfva himlen Stå gråtande och grå.

Och sälgens muntra humla I tufvans skumma vrå Sig lägger tyst och dufven, Och lålér vintern gå.

Men att på rusk ej följer En himmel ljus och blå,

Ej sång på nytt i sälgen — Det kan jag ej förstå.Är jorden vemods hemvist, Hon glädjens är också.

Du är ju gäst hos bägge — Så kyss dem bägge tvålBarnasinn.

^H^är barnaögon slutas, Då tittar allvarsam Den första klara stjärnan Ur himlens fönster fram.

Och när de åter öppnas, Så hörs i samma blink Med världens bästa visa Den hjärtemuntra fink.

Men skall ett grand du skatta Den här historien min,

Så lyss med barnaöron Och tro med barnasinn.Hyacinten.

har du ett glas vatten, Men ej en beta bröd.»

Det var hvad hyacinten Jag till förtäring bjöd.

»En skrubb, en mörk här har du, Och kall så det förslår.»

Det är hvad hyacinten Jag som logis består.

»Tre månader härefter Skall du stå röd och grann.» — Det är hvad hyacinten Och ingen annan kan.Du, som i sol dig gonar, Tär läcker kost och vin, Kan kapp med hyacinten Du fager stå och fin?Till välsignelse

r^^u var det lena majregn Som knappt en fjäril skrämt, Men vattnat djupt och stilla Och innerligt och jämnt.

Du var det milda solsken,

Som aldrig svedt och bränt, Men som på blom och frukter Med fröjd igen vi känt.

Du var den väne, lille —

Det var hvad du forstod!

Du blef det helst du ville:

Så genomhjärtegod.

*Tröst i bedröfvelsen

biSJu skulle alltså inte vacker vara? —

Din lilla tokal Det är griller bara.

Du är helt enkelt mycket mer än så,

Du, som är god och ärlig väl för två.

De, som ej helt beundrat ha din näsa,

Dock stannat för att på din panna läsa Om ljusa tankar ett förtroligt bref,

Som aldrig bättre någon skald än skref.

Hvem tror du väl det är, som står oeh räknar Ett par små dussin eller än fler fräknar,

När rundt dem, öfver dem, det spelar fritt Ett solskenslöje så'nt som ditt?Den visaste.

THCr på din trånga holme Du höll dig troget kvar,

Det brydde dig så lilet Hvad utanföre var.

Du såg de vida vattnen, Men gaf dem ej din lit; De fjärran kuster såg du, Men trådde aldrig dit.

För oss, som farit världen, Den runda, kring och kring, Och nu i- kvällen veta Och samkat ingenting,Det är en plikt att vittna, Där vid din graf vi stå, Att bland oss allesamman Du visast var ändå.Gengångaren.

]^^Iida barn af enkla tider, Som för längesedan foro,

Du med stilla undran skrider Genom all vår myckna oro.

Vi, som kappas tills vi digna, Skola aldrig rätt förstå dig; Men en stund att dig välsigna Måste vi dock kosta på dig.Välönskan.

Likar inte mig.

När det gäller dig, ack då Skall det stort slås på!

Blif i all din dar Som du hittills var:

Söt och osökt som en ros, Klok och snäll därhos! —

Blåser innan kort Yttre fägring bort,

Hjärtats genomskimra skall Dig i alla fall.Solguld.

.JöSEJitt stilla kynne mycket högt jag skaltar, Så äkta vara ses ej alla dar.

Men det är riktig högtid, när du skrattar;

Du kan den konsten, fast du gör dig rar.

När sund och vik här stranden spegla, Med pris åt dem jag villigt är tillreds, Men när tvärs stiltjen kårar segla Med solguld i — då är jag rätt tillfreds.Någon gång!

^H^varfor jämt, i alla väder, Denna trumpna, tvära min? Hvarför ständigt hvardagskläder? Aldrig lite glad och fin . . .

Käre, förr'n du helt förtorkar,

Någon gång på arbetsåret

Drag på mun och — men's du orkar —

Stick en vacker ros i håret 1Långväga.

>is!i&ed all din hjärtans munterhet, Som kväller utan gränser,

Du är nog från en ann’ planet,

Som närmre solen glänser.

Det kan ej råda nöd och natt, Och tårar nog ej runnit Uti det land, där du din skatt, Förmer än guld, har funnit.

Det bästa är ändå till slut, Att du tycks hemtam vara. Här skulle se bedröfligt ut, Om bort du ville fara.Till en okänd.

Med ditt skrämda tycke, Här i vimlet föga Passar du i stycke.

Tändes du i nejder Där ej allsköns oro, Icke svek och fejder Barn i huset voro?

Är det dit du skådar Trängtande tillbaka? Månn’ din blick bebådar Hvad vi måst försaka:Hägnad mark för fridens Underbara lilja •

Bortom vandringstidens Smala, sköra tilja?Skiss från Skansen.

JE^vällsol sken på furutimret Uti Skansens gamla hus;

För min syn, ut ur det skimret, Kom en bild, en blid och ljus.

Skansen är en bilderbok — Första klass med stjärna! Genomgod och genomklok, Full med märg och kärna.

Ryggan stark, af svensk granit, Pärmar sommargröna,

Solen själf tryckt rosverk dit. Öppna, det skall löna!Inom margens ornament — Furor, björkar, pilar — Ärlig bild och kärligt pränt, Allt med gamla stilar.

Färgrik tafla på hvart blad, Sagor underbara,

Och ändå i hvarje rad Talande och klara.

Stugorna! Med rök och allt! Hell de kära svenska!

Hvar du bläddrar, tar gestalt Just det fosterländska.

Fädrens id vid fädrens härd Strålar ut sin trefnad,

Och det gömdas, glömdas värld Börjar ny en lefnad.Fjärran obygds karga skick, Yrken, hårda, ringa,

Här åt hjärta och åt blick Eftertanke bringa.

Allt, hvad farfars fader slet I de bistra tider,

Biktar här sin hemlighet För oss, barn, omsider.

Ulf och björn, dem käckt han slog, Se dig an helt spaka;

Fink och trast, hans fröjd i skog, Sjunga här och vaka.

Se hur stapeln med sin spir’ Käckt mot ljuset springer 1 Märker han, du efter blir, Han i klockan ringer . . .Mellan raderna, likt guld Skimrande, det stod där:

Lefnacl lång och lycka huld — Hedra fader, moder!

Vid den boken dröj! Begrunda Bild för bild och blad för blad! Möt se’n skiftena, som stunda, Mera svensk och mera glad! .Till en lyckosam.

(A. H. B.)

>Hs£ycket försynen dig skänkt: pro primo den yppersta hälsa,

Sedan en ynglings gestalt, än är hon rosig, din kind! Fåfängt letar du efter en strimma af silfver i håret, Eller på

pannan ett veck, eller ett annat skavank;

Du för socknen en pelare är, senator i staten,

Och du är prisad som få både för hjärta och bord; Långt förbi din knut bekymren gått krokar så stora: Lycklig du kallad ock vardt. — Feltes då intet för dig? — Hästar och oxar och kor du äger långt fler än de flesta, Fält så jämna som golf, granna af lofvande säd; Mossar med doftande björk, där orrarna spela om våren, Myr, där den kretsande spof klagar i vinden sin nöd; Skogar med furor i mängd med stammar som tempelkolonner,

Kronorna socknen ikring kännas som dina igen! Gjusarna uppe i skyn plä skria sig hesa af afund Öfver den skimrande skatt, du upp ur vikarna tar.Tjogtals rum du besitter, de rymma ej mera af bohag: Präktiga åldriga ting. Fyllda stå kistor och skåp. Tyst går trefnaden kring i rymliga, ljusa gemaken, Fönstren så fulla af sol, härliga vyer de te:

Längst i ijärran du ser den blåa konturen af Sörmland Hägra mot strålande luft, simma på Hjälmarens glans; Närmre, hvad hagar och hult kring faderligt vårdade

stugor!

Förgrund rosig och hvit: hundraden aplar i blom! Lärkan ej jublar sig trött åt vänliga ängder, du ärfde, Svalan lär ungarna flykt rundt om ditt fädernelak. — Hvarför sitta då enslig och tyst de skymmande kvällar, Ensam stigarna gå, solo och kulen i säng?

Såg du i tankarna ej, på stora och krattade gården, Munter en ättling af dig rida sin käpp i galopp Medan de kärliga dufvor i skimrande flockar sig skingra Och mot prydliga bo’t svingar ett kuttrande par?

Har du ej ens i en dröm förnummit den dråpliga sanning: Delade, lycka och gods först få sin rätta valör?

A. T. Gellerstedt, Gamla visor.

5Till Bernhard Neuman,

d. •/» 1900.

^IMCilla Bernhard i sin båt Far långs hem-åns blanka stråt Far mot vida sjöar Med så vackra öar.

Med i båten sitter far,

Mor bredvid, så söt och rar; Och hos lilla pyret Sitter Gud vid styret.

Alltså far med gladligt mod, Lille seglare så god!

En gång når du hamnen: Stora, stora famnen.Gratulation.

Mulna än, än klara,

Tröga än, än snara: Annorlunda kan det inte vara.

Så må gerna varal Det är ingen fara,

Blir du lik dig bara,

Goda, kloka vän och hustru Sara.Vid »Konstnärshusets» grundstensläggning

den 29 oktober 1897.

.are i en lycklig stund Lagd i jorden denna grund 1

Åt det ringa kornet gif Herre, du, det rätta lif,

Att ej mödan fåfäng är, Då vi gå att bygga här;

Att ur frö’t må springa fram Lummig krona, kärnig staml

Roten fast i Sveriges mull, Toppen fritt i solens gull:Lyckoträd det månde bli. Fullt med himlens fåglar i.

Fägring, apelns blomning lik, Skimre där, en skär och rik;

Sämjans lena sommarfläkt Varde i det trädet väckt;

Glädjen tone där en gång Som en vänlig sylviesångl

Varde sällt det fågelbo: Vingslag väl, men också rol

Se’n nog konstens pilgrimsman Gläds, att en oas han fann.Till Helgo Zettervall,

då han fyllde 60 år.

Hjga Norden vardt ej kon stens älsklingsland, Rötter slår hon här likväl, ger blom och äring; Men hon fordrar trägen ans af skicklig hand, Kräfver utur varma hjärtans grund sin näring.

Hjärtelag och handlag fick du stora mått,

Och du sitter ej och spar dem, då det gäller: Därom talar stenen själf i månget slott,

Dina kyrkors hvalf ej lära tiga heller.

Ord i laget vilja också vi ha med För att bringa dig i dag en hjärtlig hyllning. Tack och heder 1 Det är nog så kort besked, Men så är det också fritt från falsk förgyllning.Samles kring dig, allt som åren gå förbi,

Ro oeh åra såsom lön för ospard möda!

Tröttna sent! Men sker det, sätt dig nöjd ini Fridfullt hem, och lugn låt lifvets kvällsky glöda.Till

minnet af rosodlaren Jean-Baptiste Guillot fils,

t 1892.

J|ll^ill döden trött, du flitens man Gått hem till bättre örtagårdar,

Där ingen frost mer härja kan,

Där Mästaren går själf och vårdar.

Vi klaga öfver törnen, vi,

Hur än de länkas, våra kosor; Du stod oss under kampen bi Med dina makalösa rosor.

Förädla, högre skönhet nå:

Det var din lust, så lösen lydde. Du, enkle man, ej tänkte på,

Att lifvets konst därmed du tydde.Se minnesvårdar utan tal

Med fröjd dig resas — vill du mera! —

När alla folk i solig dal

Din härliga »La France» plantera.Erik Tullius Hammargren*).

Pi septemberkvällen grät det. Stämning af en saknad stor!

Som en stilla kvidan lät det,

När den sista sylvian for . . .

Där jag gick och lyddes noga, Tyckte jag det löd:

Han är död,

Gamle fågelvännen i Karlskoga.

I septemberkvällen skrefs det Bleka runor på hvart blad.

Stormen kom, då sönderrefs det . . .

Vet du innehållet, hvad?

Varsamt kunde jag tillsammanfoga:

Också han vardt trött,

Han har dött,

Vår- och solskensvännen i Karlskoga.

*) Kyrkoherde i Karlskoga. Död den 14 sept. 1899 vid 85 års ålder.Dock septembertårar skola Glida, också de, sin kos;

Ock på grafvar pläga sola Sig på nytt konvalj och ros; Lärkor, när vi vårteg ploga,

Skola gång på gång Med sin sång

Hylla vännens skugga i Karlskoga.Talgoxen och jag.

å fönstret allt emellan Det låter: knack, knack, knack 1 Vid rutan står en kurre,

Jag tror minsann — i frack 1

Med stora hvita kragar Och kommendörsband svart. — Hvad menar han, min herre, Hvart ämnar han sig, hvart?

Månntro affärer göra I hampfrö helst och talg? — Då blir det oss emellan Befastadt djupt ett svalg.En skinntorr skrifvargubbe, En fattiglapp jag är,

Som inte har stort mera Än mina verskorn här.

Men om herr kommendören Vill stämma opp en ton Och tycker om duetter,

Då är jag rätt person:

På hvar sin sida rutan Vi kvittra våren fram Se'n vi åt vintern hvisslat: Fy, fyl och fyfy skam!Frågvis.

si

Ofgvad kostar, domherrfarbror, Din långa, röda väst?

Jag vill ha maken färdig Tills jag skall bort på fest.

Och priset, domherrmoster, På sammetshufvan din?

Jag borde sådan köpa Till jul åt gumman min.

Hvem säljer, domherrspelman, En dylik klarinett?

Jag vill åt pojken ha mig En slik på något sätt.

Hur får man, domherrherrskap, Så stålblått vingepar? Ett dylikt har jag åtrått I all min lefnads dar. —

Jag sporde. Domherrfolket Nog flinka svar mig gaf, Men att ta med parlören — Det hade jag glömt af.

II.

VISOR.

Till min hustru.

J lång hon var min visa — Om därför vacker just?

Det är en fåvitsk fråga;

Därom må andra döma,

Jag själf har alls ej lust.

Blott hon din trägna tanke Ifrån bestyren drog En stund, och gjort dig glädje, Så var hon lång tillräckligt, Så var hon vacker nog. Sjung!

Last många moln det varit, Sin kos ha alla farit —

Därför din visa sjung!

Att nya moln se’n hota,

Det kan du aldrig bota — Tag saken lugnt. Och sjung!

Allt det, som varit soligt, Allt ljust, som än är troligt, Hop i din visa sjung!Sverige.

l^å-ida och härliga fädernesland: Blånande skogar! 0 glittrande strand! Gyllene tegar kring soliga gårdar, Spirande blomster vid åldriga vårdar .. . Stort och mycket vi dig skylle, Därför ock vi högt dig hylle!

Stånde du starkt genom tiderna,

Och uti friden som striderna Herren dig hägne och bärge,

Vida och härliga Sverige!Väna och kärliga, prisadt ditt namn i Ingen som du kan oss taga i famn. Liksom en moder du skänka förmådde Hjärtanas rötter hvad ljufvast de trådde.

Vi dig skylle stort och mycket,

Därför varder hufvudstycket — Lika för döttrarna, sönerna —

Så uti sången som bönerna:

Herren välsigne och värje Fäderneslandet, vårt Sverige 1Genljud.

[^ast bort från de kullar jag stammar, Där solrödt om kvällen det flammar;

Och fastän min rännil jag sänder Mot sjön med de blånande stränder,

Här, ini din lund, vill jag vara Din källa, den speglande klara.» —

Jag spörjer ej hvadan du stammar — Om bort från de rosiga kammar?

Jag knotar ej, om du än sänder Din rännil mot aldrig de stränder;

Jag gläds att du är och vill vara Min källa — min källa den klara!På upptäcktsfärd.

M^är bortom hagen, Jag tänkte först,

Där bor min lycka Som allra störst.

Se’n bakom bergen, De Q ärran, blå,

Min sällhetsblomma Jag tänkte nå.

Jag plöjde hafven, Jag himlen sport — Min lycka söker Jag immerfort.Apriltanke.

l^IZill kälen helt ej vika, Känns leran våt och kali, Och snögar det ånyo, Räds ej i alla fail!

Gör du som Tussilago, När våren tredskas vill: Porträtt af självfva solen Hon brukar tota till.Vårtecken.

PI dag går våren in!

De sega och de bittra Bekymren börja vittra I än så grått ett sinn,

När muntra finkar kvittra.

Nyss bundna hårdt i is, Nu alla bäckar fnittra Och alla vikar glittra.

Nyss krank på många vis, Jag tar nu ner min zittra.Vaggvisa.

j§§>tick nu handen under kinden, Sedan kommer slummervinden Len och rar;

Och du far,

Utan år' och segel,

Ut på drömsjöns spegel.

Längst därute står en hägring, Full af allsköns glans och fägring. Lille fyr,

Ditåt styrl

Om du fram ej hinner,

Fröjd ändå du vinner.Inte handen bort från kinden

Förr än finken hörs i linden!

Då är dags

Som ett ax

Upp i sol'n sig ärna:

Bära blom och kärna.Vakna, väna!

»uflig är nog morgonblund I den hvita sängen;

Härligare morgonstund Mellan trän på ängen.

Morgondrömmar, jag förstår, Falla dig i smaken.

Hör dock, hör, hur lärkan slår, Sedan fyra vaken 1

Göken sitter i en ek Nu och räknar öfver,

Hur pass många år till lek Du ännu behöfver.Vakna, väna! Ej Jon Blund Får dig längre vyssa.

Ängens blomster nu på stund Vill din kjolfåll kyssa.Du gamla tjäll ...

jjfag aldrig sett ett hus så hvitt, Ej fönster mera klara;

Ej tegeltak så rödt som ditt — Du gamla tjäll, du rara!

Hvar blommade en så'n syren,

Och hvar tulpaners skara,

Som i din gård när majsol sken — Du gamla tjäll, du rara?

Jag minns nog hvem som växte i Din fred, den underbara . . .

Men det emellan oss må bli — Du gamla tjäll, du raralDet var väl, säg, en månadsros? Ej tiden slikt plär spara —

Och hon är längese'n sin kos, Du gamla tjäll, du rara.

Nu har du grånat, du som jag, Det måste så ju vara.

Ack, femti år ta djupa tag — Du gamla tjäll, du raralLärkor.

Jpsauionym du sökt att vara,

Men det hjälpte föga bara:

Icke har du narrat mig!

Detta sus af vingar Genom sång, som klingar,

Måste komma just från dig, från dig!

Högt, högt öfver hult och byar, Uppe där bland sol och skyar Dölj du fritt din rikedom! —

Att du är vår lärka Grant ändå vi märka:

Se, all nejden springer ju i blom!

A. T, G eller itedt, Gamla visor.

7Våga!

xlDör som lönnen gjorde: Ingen än hon sporde Efter formen på sitt blad. Tidigt blomma vågar Hon, hon ingen frågar.

Gå, en man för dig, åstad 1

Gör som lönnen plägar, Släpp på stormens vägar Dina frön med vingar på; Icke ängsligt vänta Genast lön och ränta:

Sist skall något rötter slå!Vallmon.

]IM[iksom flammor glöda Dina kjortlar röda:

Aldrig jag i tiden Maken såg till siden! —

Du till bröllop tör dig ärna, Vallmo — Vallmotärna?

Sommardag förlider,

Det blir andra tider,

Höstvind slår på pukan —

Bär då spannmålskrukan Stadigt: det blir lifvets summa För hvar Vallmogumma ITillit.

var som en vind i april, Som blåser än af än till.

Men jag litade på dig stort. — Hvem har på det viset gjort?

Och liksom en regnbäck du var, En rännil som far och far.

Men jag litade dock alltfort. — Har någonsin slikt man sport?

Du var som en svala forvisst, Som aldrig tar bo på kvist. Men jag litade immerfort — Nu bygger du öfver min port!Sommarstund.

ill min lilla vän du vara

Bara

Nu en liten sommarstund?

Tänk, du, hvad det skulle lekas, Gnabbas, smekas,

Uti snår och lundl

Be en ärlemunter jänta Vänta,

Vore ingen mening i.

Därför snack om höst- och vinter-Dagar slinter Jag med flit förbi.Komme själf da på den tanken, Manken

Skulle jag nog lägga till

Med att bygga tidt och sårla —

Sommarårla,

Säg nu, hur du vill!På fläcken!

vadan kring världen flacka? Kom du, här är min grind 1 Hjälp mig — tag grep och hacka — Pyssla kring ros och lindl

Rökverk du vill, och sånger? Linden har bägge två Friskare hundra gånger Än du kan annars få.

Ej på hur långa kosor Purpur du fann så röd Som den just mina rosor Bringa i öfverflöd.Trår du att smycken finna? Kom dål I mina snår Daggen plär pärlband spinna — Maken du aldrig får.

Du vill bli rik, och slösa? Här liten sjö jag vet Där du kan solguld ösa, Ack, i oändlighet!

Vill du den långa färden För att ett hjärta nå?

Mitt — ja för allt i världen 1 — Kan du på fläcken få. —Kvällvisa.

-om, nu slocknar aftonflamman Bakom mörk en tall;

Skynda, låt oss krypa samman, Natten tör bli kall.

Markens örter ha den hvita, Stora vinterfälln,

Hagens lilla frusna tita Söker hus till kvälln.

Här i gamla täta enen Vårt kvarter vi ta.

Känns det lite kallt om benen, Huka ner dig bralVi ha ej ett korn i bingen Till att vakta om:

Stick nu näbben in i vingeni . Mycke närmre kom .. .

Ugglan såg förbi jag glida . . . Oss hon ej får fatt.

Rugga opp dig, inte kvida! Titemor, godnatt 1Jag minns så väl ...

|pag minns så väl, när du var så klok Som någon regel, som stått i bok.

Det var den sommarn, det vill jag tro, När göken värpte i eget bo.

Jag minns så väl, när du var så god Som bästa guldet i guldsmedsbod.

Det var den veckan, min söta du, När det var torsdag i dagar sju.

Och när du sedan blir kärleksfull Och själf dig glömmer för andras skull, Det blir den dagen — det tänker jag — Som inte följer på domedag.Det var ej det ...

var ej det mig gjorde nöd —

Jag hade öfverflöd på glöd.

Men att dess pris var klent på världens torg — Det var min sorg.

Det var ej där det onda satt —

Af löjen jag fått fatt en skatt.

Att ekot var så svagt i jordens dal — Det var mitt kval.

Det var ej det mig gjort molest —

Jag trodde lifvet mest en fest.

Men att ibland på dunkel hemfärd tro, Förtog min ro.En gammal visa.

|pag trott, att jag förstått dig Så godt som någon kan,

Men ett till sinnes gått mig: Du älskar någon ann’.

Jag skall dig inte klandra, Fast värre är än så:

Det finns fem hundra andra, Som du har tankar på.

Jag skall dig inte banna; Jag knotar blott helt tyst: Du tör väl inte stanna Forr'n du all världen kysst.Du kan dig nog ej tänka Hur sådant känns för mig: Såg jag en stjärna blänka, Så tänkte jag på dig.

Och stod det, skär af rosor, En buske vid min stig,

Giek tanken sina kosor — Och det var bort till dig!Långresa.

l|I§lvå stöflar, sjumila-,

Det borde jag ha,

Ty dit vill jag ila,

Där allting är bra.

Och vingar af falken: Jag vill till den ort,

Där kärlek, den skalken, Ej omak har gjort.

Det gäller att leta Och noga ge akt —

Men Herren må veta I hvad för en trakt 1Inte ledsen.

i råkas — då blir det så muntert som helst, Men när du se'n utur min åsyn dig frälst,

Så blir du, det kunde jag länge förstå, Sju resor mer munter ändå.

Men inte jag går och är tjurig för det, Och svårligen får du mig i dina nät —

Och skulle du få mig, jag kilar nog ut: Jag mätt dina maskor förut 1Yrfän.

JtÉ^ör all del ej besvära Dig med att trofast bli,

Ty trohet — på min ära! — Är bara tung att bära,

Och står ändå ej bi.

För mig är det tillräckligt,

Om du är med i dansen Och för dig lätt och täckligt:

Jag är ett yrfä bräckligt,

Som dör med kvällsolsglansen . . .

A. T. Gellerttedt, Gamla visor.Trohet.

^Hf^ar du mig tänkt i hagen din Så rotfast som en ek —

Hvad vore då all trohet min? — Ett ingenting, en lek!

Nu, som en falk, jag styr min färd På rymdens strålebro,

Och trohet min är mera värd Än nå'nsin du kan tro.Ärlan

å taket ärlan jollrar

Förnöjdt om smått och godt. Af hela lilla ramsan,

Som porlar fram helt brådt, Jag tydligt fattar blott:

»Bli kvitt 1 Bli kvitt 1»

Men muntra ärlespråket Jag öfversätter fritt: »Hvart sinne här i stugan Må klarna, bli likt mitt. Allt, allt bekymret sitt Bli kvitt, bli k vitt 1»Sylvian.

[JMtiten, flink och grå,

Du ej aktas på,

Där du mellan träden svingar; Men kring lummigt snår Stum all nejden står,

När din silfverklocka klingar.

Intet namn du fått: »Liten fågel» blott Du i våra bygder kallas. Strunt namnkunnighet 1 Hejsan munterhet 1 Vore sådant kynne allas!Iblandt

JMifvet har så branta backar, Andan tappas, svetten lackar . . .

Och ju mer det stiges, stiges, Desto mer det flämtas, tiges.

Likväl gifs det, om än sällan, Rastestunder invid källan,

Och emellan vårdagsbäckar Några små små lekplatsfläckar —

Därför, bäst du går och knekar, Plötsligt skratt bland bergen ekar;Därför ock det höras plägar Sång ibland långs lifvets vägar;

Och där tonar — lyss och stanna 1 — Stundom, svagt, ett Hosianna.FRÅN SOMMARTORP.Mitt sommarbo,

SUs&itt sommarbo är rätt och slätt Af simpelt fogad furu;

Jag kan förstå man tänker lätt:

Bor en artist här, huru? —

Det vilda vin och klängros må Kring mina knutar hållas:

Det gör så godt att blott se på Hur fram det vackra trollas.

Jag ger ej lastarena rum Med egna slingefunder, Jag låter kaprifolium Få fläta sina under.Ej vi artister, helst vi små, Med arabesker fumle —

De kunna konsten bägge två, Tropæolum och humle!

På stil hvad den natur'n är viss, Mot när vi gå och slumpa:

Sin »renässans» kan clematis Och rik »barock» hvar pumpa.

Mitt bo bär ingen konstnärsskylt,

Jag medger, ej beklagar;

Men grönkläd t, blommigt, solförgylldt, O hvad det mig behagar!Paradiset.

|pag sitter i mitt fågelbo Och kapp med sparfvar kvittrar, Bakom mig har jag skogens ro, Inunder Q är den glittrar;

Kring täppans sängar går en häck, Som utaf rosor dignar:

Jag tror ej jorden har en fläck, Som himlen mer välsignar.

Nu paradisets ort jag vetl Allt sökande jag slutar:

Det står i all sin ljuflighet Kring mina egna knutar . ..Hvad kan väl hittas på mer se'n Till fröjd för mina dagar? —

Jo bäst af allt: här bor den vän, Mig älskar och behagar.Rosa.

|pag herre var på täppan, Det passade mig bra;

Men ock den härligheten Snart skulle ände ta.

Ty in den fagra Rosa Jag på min torfva bjöd; Nu är jag afsatt konung, Och klagar här min nöd:

Att bädda hennes sängar Är inte nojs och glam,

Det kommer yngre ryggar An stackars min på skam.Att laga Rosas rätter, Garnera hennes fat,

Det gör minsann ej någon Som är bekväm och lat.

Nu flämtar hon: >mig törstar!» Och vips! I nästa blink Jag uppför backen knogar Med en gigantisk hink.

När himlens fönster öppnas — Om så det vore natt! — Fort fram med paraplyer För nådens sidenhatt!

Och se'n, när solen bränner Ner öfver skogens bryn, Hvad jämk med parasoller För makalösa hyn!Så stormar det: hon skälfver, Hon knall och fall nog dör . . . Med hjärtat upp i halsen Jag hämtar bast och stör.

På hvilken plätt hon pekar, Allt annat vika får:

Snart står väl själf jag husvill Med mina gråa hår.

Med hennes sätt att rodna, Att tåras — utan strid För hennes fot man ligger, Och se'n det blir därvid.

Den korta sommarnatten Jag hvilar ut, du tror?

Att Rosa bort man röfvar, Jag drömmer jämt, min bror!Och skall de vinterplaggen Jag gitta tala om?

Hvar höst mig den affären Totalt på kneken kom.

Jag nu, på just den persen, Är mera själ än kropp;

Och hvad det sitter taggar I hvarje fingertopp 1

Söt, söt är lilla Rosa,

Men tänk, så'nt tyrannil Jag herre var på täppan — Men det är rakt förbi.Unggranen.

M^u, kära gran. har godt om tid Så låna mig ditt öral Du vet förut jag är dig blid,

Och nu skall du få höra:

Du en professor är, förmer Än mången i katedern,

Och till på köpet du ju ger Lektioner blott för hedern.

Med käcka skott åt öst och väst,

Åt nord och syd du siktar;

Det skottet är dock högst och bäst, Som du mot himlen riktar.

A. T. G eller stedt, Gamla visor.

9Vårt berg.

årt berg, jag må dig prisa För all din fina takt:

Du vill ej världen visa Hur tiden ödelagt:

Den värsta klyftan har du Satt ormbunksplymer i,

För smärre remnor tar du Allt ljungens broderi;

Du har ej hårfin springa,

Där icke mossor stå,

Och för hvart ärr, hur ringa, Du hittat lafvar på.En gång vi trott oss spåra En skrymsla tom och kall — Det var en källas fåra,

Med vatten som kristalilBellis perennis.

[ör länge längesedan Jag hyllade dig ömt På ett par små rabatter — Det har du aldrig glömt.

Se’n dess, för längesedan, Jag har dig öfvergett,

Men det har du förgätit Som om det aldrig skelt.

I sand och grus på gången du blommar nu hvar vår Så rikt, som när min skyddsling Du var i flydda år.Där trampas och där skyfflas, Du lider stor en nöd;

Men våren förr nog sviker, Än Bellis hvit och röd.

Jag ser dig an med undran, Med vemod mängdt med fröjd: Ett gry som ditt man möter I drömmar på sin höjd.En granne.

>35 kall om för dig jag tala Mitt sista äfventyr? —

Jag vet en — jo en svala Så kvittrande och yr.

Hvad hon har flinka vingar! Dem finns ej maken till.

Hon rundt kring himlen svingar Och sitter hvar hon vill.

Om henne valet kvalde,

Det har hon inte sagt;

Men, tänk, mitt tak hon valde, Har där sitt tjäll förlagt.Nu skilja tre tum nätta Mitt sträfva, gråa skägg Och hennes svandunshätta — Vi sofva vägg om väggl

När morgonstrålar springa Ut ur sin nattasyl,

Hör jag det muntert ringa Som i en väggpendyl.

Strax ut i sol'n hon glider, Högt öfver hus och trän;

Jag somnar om omsider Och drömmer dröm, en vän.

När se’n jag som en myra I dagens möda går,

På sin antika lyra Hon dityramber slår.Först då, när kvällsols rosor På skogens topp slå ut,

Vi länka våra kosor Mot samma stilla knut. —

Det kan ej kärlek vara:

Den ger ej sådan ro.

Ej flyktigt tycke bara —

Gud vet, hvad man skall trolStrandbilder.

1.

»må jollrande vågor hamna Här ini min vackra vik Med småplock från lustseglatser, En sak ej den andra lik.

Och stundom i vassen löper En vickande barkbåt in:

Jag vaggar mig in i tanken,

Att fjärd ej finns spak som min.

Man glömmer så lätt, att också Det hittats på samma strand I höstkvälln en bruten åra,

Ett roder, som vräkt i land.2.

!3lDe te sig som sammet bergen, så mörkt och så fint ändå,

Mot aftonens gyllne himmel Med rosiga strimmor på.

En kåre, den sista, somnar På blänkande viken af;

Ett följe af stora måsar Drar tigande mot sitt haf.

På jakten ha seglen slaknat, Det röker ur trång kabyss; På skepparens lilla dragspel Står hela vår trakt och lyss.

3.

Mn spetsa de sina öron Båd’ pilar och sälg och al;

I vassen stå strån i klungor, Men komma sig ej i tal.

Jag gör som de andra, tiger, Och lyss efter vet ej hvad; Jag anar ett hvin af vingslag Från änder, en snörrät rad.

Det gnisslar af årtag, fiskar’n Ror bort till sin skönas strand Och ritar på skogens spegling Ett skimrande silfverband ...En liten stund!

,1^/u, som fick illa fara Ute på lifvets bro,

Här är det godt alt vara, Här finns det ännu ro.

Fåglar med vingar snälla, Alla med fria val,

Just till min lund sig sälla — Lyss blott! — i tusental.

Frön, som af stormen drifvas, Bakom min häck sig fäst;

Se hur de grott och trifvas, Blomma här nu som bäst.Kan du ej rötter fästa Här i min gård och grund, Ack som en fmk mig gästa — Sjung här en liten stund!Oktoberrim.

jptlLtt nu gå i hagen på båten jag ger, På husbonden hälsar alls ingen där mer:

Jag hör ingen fågel, som kvittrar goddag, Jag ser ingen blomma, som niger ett tag;

Det vankas ej skåltal af humlor och bin Och allting tar på sig sin suraste min;

I klungor helt kappraka svamparna stå, Och alla behålla de hattarna på!

Men vänta tills Maj sig en morgon här ter Och kysser på fingret och gnolar och ler!Då går jag i hagen som konungen går Igenom sitt rike, och lofsånger far;

Då vankas af rökverk så rikligt tillreds, Att kejsaren vore med hälften tillfreds. —

I hagen må tusan gå med »på ett hörn», Förr går jag i ide, precist som en björn.Höststycke.

,-tlEJet kom på trädgårdsgången min En främling böjd och grå,

På skrala violinen sin Han tog en låt och två.

Hvar ton af vemod öfverfull,

Som ut af vått h var gren,

Bland fällda löfvens brons och gull Min sista törnros sken.

En efterblifven sylvia kved Ett genljud af en sång,

När med sin skärf den gamle skred Utför min trädgårdsgång.Han tog åt hatten, i hans blick Det stod: all fröjd är slut!

Ner i sin gistna båt han gick Och gled i dimman ut. —

A. T. G eller stedt, Gamla visor.

10Då björkarna gulnade.

»,Ik£u är det tid att vara mörk», Sad’ gran’ till furuskogen.

»Jag ljuset», sad’ hvarenda björk, »Skall till min död bli trogen.»

Se’n dess man ser de björkar stå Som silfverpelarrader,

Och, helst när hösten faller på, Som gyllne festkaskader. —

Om någon gång du löfte gör, Som björkarna det gjorde, Det lefva, stå och stupa för, Som hagens björk du borde.Qör du ditt!

j§15par ej möda, gömda rot; Ieke öfver dunkel knot!

Blad och blom af dig bero Och de frön, som skola gro.

Tröttas aldrig, gör du ditt! Solen skall nog göra sitt. Tänk, du lilla arbetshjon, Hvad du har för kompanjon!De två törnbuskarna.

Ln storm, törhända, förde Er samman där ni stå;

Allt närmre tiden snörde Er hop till ett, ni två!

Om med, om mot er vilja,

Ej någon, hvem det det var, Förmått i sär er skilja —

Så höfs det just ett par!

Väl så hvarann ni stungit Som törnen blott förmå;

Men oek, hvad rosor sprungit I dagen hos er två!STÄMNINGAR OCH SKISSER.Bloit du!

Fm bris i sommarkvällar Det gällt, och lustseglats,

Jag ett par muntra sällar I båten bjudit plats;

Nu saken så sig ställer, Att allt jag måste våga: När lif och död det gäller, Blott du blir satt i fråga.Till tåls.

JB^af tålamod 1 I morgon dag Är ingenting att hoppas:

Hvar planta — af hvad än för slag — Vill ha sin tid att knoppas.

Trå ej för hett till härlig blom, Var lugn, låt tiden lidal Och vill du frukt, en rikedom, Ett val blott gifs: att bida.Rent besked.

paLtt vågor höga gå,

Om ock det farligt år, Förstår jag godt mig på;

Och is, som kvarnlass bar, Mig aldrig gjort for når.

Den vet man hvar man har.

Men denna sörja, som Ej brister eller bär, Mig på förtviflan kom.Oförytterligt.

jjyag mycket dig gifvit Och ofta jag tänkt,

Att allt hvad jag ägde Jag blindvis dig skänkt.

Dock stundom jag varsnat Att något var kvar,

Som aldrig i tiden Förytterligt var:

Du bladen och blomstren Och frukterna fått,

Men roten på djupet Allt djupare gått.Sol.

|pag veka örter plantat, Ax lofvade dock somt; Med höga trän du kantat Vår stackars snäfva tomt.

Väl gaf du lä min gröda, Men det har mig bedragit: Nu strån och ax stå döda, Ty du har solen tagit.Ljuspunkter.

mörk är världen Du går och tänker. — Se liten sol dock I droppen blänker 1

Mot kulna tankar Blott tappert spjärna: Se själfva flingan Tog form af stjärna 1Tystnad.

5§*§&,in sång dig ej behagat Ej när han muntert ljöd,

Ej heller när jag klagat Af hjärtat all min nöd.

Och jag vardt tyst och stilla Som tjärnens mörka vatten; Som fågeln, som for illa Och domnat af i natten.Väntan.

xUör dig ingen särskild möda Med att sitta ensam kvar hos mig. Ser du glädjen öfverflöda Någonstädes — gå och roa digl

Vänder du tillbaka, bitter Ofver att du ock fick slita nöd,

Var välkommen! Ty jag sitter Kvar och väntar — om jag ej är död.Läkare.

j|Miden, sägs det, plägar tömma Balsam i och läka alla sår;

Men vid gamla ärr, som ömma,

Vill det synas att han maktlös står. Är där någon läkekonst af nöden, Bida ut den större läkarn — Döden 1

-=*S*=-

Vägkamrater.

.£É5tämde inga minnen med oss möte, Tänker jag, vi illa fore;

Men om glömskan ej sig till oss slöte, Tror jag det än värre vore.

På skilda vägar.

1.

Jn^j mina vägar voro dina,

Jag har det mycket snart förstått. Du tog de lockande oeh gina,

De ängsligt långa har jag gått.

Hvad var i dag det för ett under, Som dig uti min åsyn förde?

Var det ett verk af slumpens funder, Var det ett nödrop nyss jag hörde?2.

|pag ville att i nöd du vore, Du, liksom jag, en gång ibland; Jag ville att du illa fore,

Och grepe ifrigt om min hand.

Väl famnar han ej mera, armen; Men han är fast och han kan stöda, Och balsam har jag gömt i barmen, Som hjälper i all vedermöda.

A. T. GeUerstedt, Gamla visor.

11I hjärtesak.

å droppen minutera Tills kärlets brädd du nått, Det är affär — ej meral — Och dåligt hjärtemått.

För hjärtat annat gäller: Det för sitt lif behöfver, Att vinet i man häller, Så att det störtar öfver.Illusioner.

[.varför ha illusioner Dig ifrån vettet skrämt? Sök blott ej bastioner Bygga på dem alltjämt.

Låt dem en solglimt vara, Vara den lockande tonen: Alla, förrän de fara,

Fylla de den missionen.Omaka.

]lifi^är gällde idel yta, Blott tal om lätta ting;

Här syftet var att flyta Allt mer och mer omkring.

Ve migl Jag grant det känner, Jag håller icke färgen.

Jag sjunker utan vänner:

Jag är en sten ur bergen.Husvill.

^H^,in gåfva har ej stort dig gladt, Fast kostbar utan like:

Jag hade in där allt mitt satt,

Förödt mitt stackars rike.

Nu skall jag arm och husvill gå, Till dess jag vägen tappar.

Jag tör ej någon port mer nå — Och på din jag aldrig klappar.Oaflåtligt.

s^ag tanklöst upp dig flyttat På hög en piedestal;

Det har till stort ej nyttat, Ty snart var ståten all.

Jag från min vrå den djupa Blef vid att dig åkalla,

Tills du föll hufvudstupa Som afgudsbilder alla.

Nu upp på nytt! Jag samlar Hvar bit, och fogar grant.

När se'n på nytt du ramlar — Så blir det likadant.Skilda sätt.

l$I§la mot en gåfva,

Men aldrig något I gengäld lofva —

Det är den klokes kända konst.

Att rikligt skänka Och sedan aldrig På gengäld tänka —

Det är den godes hemlighet.Rökverk.

j^)kjut icke mitt rökverk åt sidan Det far snart för himmelens vindar; De vissna i morgon, de blommor I dag kring din tinning jag lindar.

Jag kan ju få resa dig stöder?

Var trygg, ty i morgon de ramla; Ack låt mig få sjunga dig visor! — De glömmas i morgon som gamla.Skimmer.

rXälJitt skimmer har mig fängslat, Och allt ditt solskensgull;

Men seglare sig ängslat För dina blindskärs skull.

Jag ingen farkost timrar,

På sjön jag mig ej vågar.

Jag gläds åt det, som skimrar, Och efter djup ej frågar.Fruktträdet.

jag har hållit af dig? — Jag all min blom dig gett,

Jag utan tvekan gaf dig All frukt, som hösten tett.

Du må hur helst det skatta, Jag blir ändå dig huld:

Nu breds för dig den matta, Jag väft af löfvens guld.

Men rötterna de djupa, Dem skall du aldrig få: Ty om jag skulle stupa, Hvem hölle af dig så?Bida!

!HDöm ej tidigt! Blad och taggar Först sig veckla ut.

Bida stilla! Vänta bara!

Rosor skall det bli till slut.

-=*©c=-

Urskilning.

rfver samma kam ej skära Får du, hvad det vara må: Måttlig sol åt sippor blå;

Glöd, om du vill drufvor tära.

Glöfn!

^H^är du icke kan ransaka, Icke heller döm!

Lägg tveeggadt svärd tillbaka, Vänd dig bort — och glöm!

I mörkret.

Äjus och mörker ständigt skifta, Men vi samma barn forblifva: Tanklöst våra solskensstunder Vi i lek och glam fördrifva.

Men när stormig höstkvälln kommer, Och vårt lekhus börjar ramla,

Vi, som skrämda barn i mörkret, Efter fadershänder famla.Vintertröst.

^^»ehåll i kärligt minne De sista solskensblinkarna Från en förfluten höst:

Tro i ditt stilla sinne På vår'n igen och Ankarna: Då har du vintertröst.

Att tänka på.

^EZ""ar hjärtegod! Tag mindre än du gaf; Och väna ord låt ut i kifvet klinga:

Det skall ju spira blommor på din graf Oeh öfver den ju skola lärkor svinga!De uppstå!

;H>u mina löjen saknar,

Som förr så öfverflödat;

Att ej ditt minne vaknar 1 Du har ju själf dem dödat . ..

Det var mig tung en vånda — Slikt går på stund ej öfver;

Men upp helt visst de stånda, När du dem som bäst behöfver.Byt ej!

tål med ödet ditt, att vara rot, I dunklet gå och stöta sten emot;

Det är ej lekverk heller, skall du tro, Att vara krona utan lä och ro.

-=*§*=-

Plockgods.

Wi stappla vägen fram på käpp och krycka, Och samla småplock till ett torftigt knyte.

Vi glädas barnsligt åt vårt lilla byte,

Och ge det namn — och kalla det för lycka.Gåtor.

JKkJaga skall du ej och gråta, Icke ropa ack och ve Öfver att vårt lif en gåta Tycks allt mer och mer sig te.

Skulle också så det vara,

Låt då »detta vara detta» 1 All din ängslan dig bespara: Gåtor lösning förutsätta.Metarregler.

j^aLtt köpa goda krokar är nog riktigt, Men rätta betet är dock minst så viktigt; Så gäller kasta ut på rätta stället;

Se'n tålamod bort emot hanegället — Och allra sist, att hala in försiktigt.

Hårda villkor.

rlä/et är ej nog med att vi klandras För egna felsteg och för andras;

För Tidens lyten få vi också sota,

Och Evighetens straff ju ständigt hota. Är du förundrad, om ibland vi knota?

A. T. G eller stedt. Gamla visor.

12En resa.

;H>u tvekande och börjande På färden ger dig af;

Än jublande, än sörjande Du plöjer lifvets haf

Tills undrande och spörjande Du landar vid din graf.Någonstädes!

^H^ågonstäds skall in du klämmas Vare sig det blir i byggnadsgrunden, Eller att ditt självsvåld hämmas Utaf sidotryck i hvälfningsrunden.

Någonstäds skall med du tvingas Vare sig det blir som simpel fyllning Eller du riskabelt bringas Upp på högsta spiran som förgyllning.

Men var tröst! Ty någonstädes Forskarn återfinner materialet, När ej mer ett öga glädes At det brustna byggnadsskalet.Tveksam.

E2^n fot du höll i båten, Höll en på bryggan kvar. Du såg däri din styrka, Men det din svaghet var.

Den stund till sist dock kommer, Då man må ta parti:

Du dröjde i det längsta —

Och föll ohjälpligt i.Halfhet.

Hvarannan i din varp Är äkta — resten falskhet! — Om du vill bilden skarp.

Men också ingen dristar Dig famna så det känns; Och därför är det ingen, Som helt dig rata näns.Syndaflod.

haft så lält for diktning, Du på en kran blott vred,

Och se’n i önskad riktning Du dina strålar spred.

Vi andra stått och pumpat Tills våra armar värkt,

Och när det bäst sig slumpat, Ett par små stänk vi märkt.

Hur väl att annorlunda Ej i vårt skön det stod! Ty annars skulle stunda En gruflig syndaflod.Inte kinkl

rXsE)u skall dina vänner slita Som de gå och stå;

Kinka, ändra, lappa, plita Plär ej stort förslå.

Jämför icke alltför noga Med normalmodellen,

Annars, räds jag, du får knoga Ensam hem i kvällen.Ständigt.

går da räddad vardt med nöd Ur het en kamp på lif och död.

Min stackars vän, nu .upp dig kryal Slå bort bekymren för i dag,

I morgon blir det nya tag Med sorgeämnen splitter nya.

-=*S*=-

Raritet.

^n bekantskap, värd att göra, Hör till h vardags vanligheter;

Men en, ägnad att fornya,

Ordna in bland rariteter!Det »nya».

nya och det gamla Ta hårda nappatag,

De skola bägge ramla — Om än ej samma dag.

Det gamla ut plär skrattas På dess begrafningsfest; Men redan där författas Det nyas dödsattest.

Det nyaste står vaket Till kamp — på en minut 1 — Och bärs snart blekt och naket I glömskans benhus ut.Så på hvar brusten bölja I växlingarnas sjö En lika skör syns följa — Att födas var att dö.

Den hårda lek skall börja Och börja om igen.

Det är ej lönt att sörja; Och kifvas, mindre än.Don efter person.

P?ämt och ständigt var ditt tal: »Jorden är en jämmerdal!» — Desto bättre, i milt tycke,

Passar du då här i stycke.

«=*§*=-

»Bygglåda».

THIjtaf vår lilla sats af klotsar Den ene bygga storverk låtsar,

Den andre hinner aldrig mer Än kinka öfver att han ej fick fler. -=*§*=-

Skön omväxling.

går skreks: »Höga ideal!»

I dag blott: »Ädelt material 1»

I morgon nämnes slikt skandal. — Den världen är och blir sig lik Uti att vara växlingsrik:

I öfvermorgon blir det andra skrik.I umgängeisen.

höger måste den ene,

Till vänster den andre gå.

Ett sätt än kanske det gifves — Det kunnen I pröfva på:

Den ena kan ju gå före,

Den andra se’n efter gå.

Men bättre sätt eller flera I ha’n ej att välja på.

Elt smältande så tillsamman,

Som vattnen i samma ström,

Kan knappast kallas för tanke — Det är blott en bräcklig dröm.ÖFVERSÄTTNINGAR

EFTER

LUDWIG UHLAND.Kapellet.

(1805.)'

Mk kullen står kapellet, Skådar vänligt dal’n långsåt, Herden ner vid vattningsstället Blåser munter vallarlåt.

Klagande en klocka klämtar Genom stilla sorgekör;

Gossen tystnar, andan hämtar, Skådar uppåt, hör och hör...

Uppe där åt dem reds grafven, Som i dalen fröjdat sig:

Herde, herde lill’ vid stafven,

En gång sjungs där ock för dig.Fåraherden.

(1805.)

j^3in hjord den vackra herden dref Förbi vid kungens borg;

Prinsessan strax det varse blef;

Och längtan fick och sorg.

Hon ropte ner till herden så:

»O vore jag hos dig!

Hur snöhvitt glänsa lammen små, Hur röd af blom din stig!»

Och ynglingen han ropte opp:

»O komme du ner hit!

Din mun är som en rosenknopp, Din arm som snön är hvit!»Så snart som natten gått sin kos Han kom med längtans håg Och bidde tills sin hjärteros Vid tornets krans han såg.

När då han hälsat gång på gång: »God dag, prinsessan min!» Förnams det svar likt fågelsång: »Stor tack, du herden min!»

Och vintern gick, och våren kom, All nejden sprang i blom,

Till borgen herden vände om;

Men tornets krans stod tom.

Då ropte han i hjärtenöd: »God dag, prinsessan min!» Ett andesvar ur tornet ljöd: »Farväl, du herden min!»

A. T. G eller stedt, Gamla visor.

13Slottet vid hafvet.

(1805.)

JS&åg du på dina kosor Ett slott vid vidan haf Mot molnens guld och rosor Sig skyhögt teckna af?

Det månd' sig spegla kårligt I bölja blank och ren,

Dess torn månd' glöda härligt I aftonsolens sken.

»Jag såg på mina kosor Det slott vid vidan haf Mot månens bleka rosor Sig dimhöljdt teckna af.»Smalt vindens ton den blida Med vågornas i vik?

Klang sång ur salar vida Och strängaspels musik?

»Sig vind till våg där sällat I ro, som aldrig störs;

En klagan, när det kvällat, Ur salarna det hörs.»

Såg du däruppe gånga Ett ståtligt kungapar I purpurmantlar långa,

I kronors glans så klar?

Och förde de med gamman En däjlig mö vid hand,

Med gyllne hår, lik flamman Af sol vid österns rand?»Jag fader såg och moder Stå utan kronors glans: Två svarta sorgestoder; Och ingen ungmö fanns.»Drömmen.

(1806.)

ljuflig en lustgård de vanka, Två älskande, hand uti hand,

De hvila sig, bleka och kranka, Vid blomstrande sängarnas rand.

Hvarandra på händren de kysste, De kysstes på munnen också, Omslöto hvarann som dem lyste Och blefvo helbrägda, de två.

Då ringa två klockar i kvällen —

På stund då den drömmen försvann, Hon låg bort i klostret, i cellen,

I borgtornets fängelse han.Gossen på berget.

(1806.)

^är bergets herdesven du ser. På höga slott jag skådar ner,

Här hälsar solen först ju på,

Här näns hon knappt till hvila gå. Jag gossen är på berget.

Här stora älfvens källa är,

Min svala dryck hon mig beskär; Gör hon från branten ystra språng Tar jag emot dem i mitt fång.

Jag gossen är på berget.

Det berget är mitt hem och hus, Och rundtorn höres stormars sus; Det hvina må från öst och väst, Så hörs min visa ändå bäst.

Jag gossen är på berget.Och när där nere åskan går,

Här uppe himlen ljusblå står;

Jag känner åskan, ropar ned: »Låt far mins hus få stå i fred!» Jag gossen är på berget

Och ringer det till örlig opp

Och eldar tändts på bergens topp —

Till dalen ned, i ledet in!

Jag drar mitt svärd, tar sången min: Jag gossen är på berget.Guldsmedens dotter.

(1809.)

jn guldsmed i sin verkstad stod Bland guld och ädelsten:

»Ej såg jag rarare klenod Än dig, min kära dotter,

Min Malin ljuf och ren!»

En ståtlig riddare steg in:

»Du fagra mö, god dag!

Guds fred, du guldsmed, vare dinl Smid mig en kostlig krona Allt till min bruds behag 1»

När gyllne kronan färdig stod Och sken som sol om vår,

Smög Malin, full af sorgset mod, Så snart hon var allena,

Den kronan på sitt hår.»Lycksalig brud det blir for sann, Som så får smycka sig;

Ack, skänkte mig den riddersman Blott liten krans af rosor,

Det vore fröjd för mig!»

Snart steg den riddar'n åter in, Såg kronan väl i lag,

Och sade: »käre guldsmed min, En ring med diamanter Ät bruden min i dag!»

När så den ringen fardig låg Med diamanter nog,

Skön Malin den med sorgsen håg, Så snart hon var allena,

Halft på sitt finger drog.

»Lycksalig brud det blir för sann, Som ringen får för sig;

Ack skänkte mig den riddersman Blott af sitt hår en slinga,

Det vore fröjd för mig!»Snart steg den riddar'n åter in, Såg ringen väl i lag,

Och sade: käre guldsmed min, Den sköna brudens smycken Du gjort af dråpligt slag.

»Hvem vet dock, om de passa rätt? Ung' Malin, hjälp mig nu,

Och ring och krona på dig sätt,

Att allt blir noga profvadt.

Min brud är skön som du.»

Det var en söndagsmorgonväkt,

Och unga Malin bar

Sitt bästa pynt, sin helgdagsdräkt;

Beredd att gå till mässan

Den fromma tärnan var.

Inför den unga riddar'n stod Hon som en ros så röd;

På hjässan fick hon krona, På fingret ringklenod;

Nu handen sin han bjöd:»Du Malin ljufl Du Malin kär! Nu slute detta skämt!

Just du den sköna bruden är, Som jag så kostlig krona,

Så härlig ring bestämt.

»Bland pärlor, guld och ädelsten Du trådt din barndoms stig!

Och det var dig ett varsel re'n, Att till stor glans och ära Du nu skall följa mig.»Kamraten.

(1809.)

Ln stridskamrat jag hade, Jag maken ej skall få.

När trumman ljöd, ej bidan! Käckt gick han här vid sidan, Vi voro ett, vi två.

En kula pep i luften;

— Om mig hon tar, om dig? — Han föll vid mina fötter,

Jag tyckte hjärterötter Det slitits loss i mig.

Sin hand mot mig han sträckte, Bort drog mig stridens flod:

Min hand ej når dig, käre — Gud evig fred beskäre Dig, stridskamrat så god!Herdens vintervisa.

(1809.)

vinter, stygga vinter, Hur trång du världen gör! Du ner i dal'n oss motar, Oss in i stugan kör.

Hvar gång förbi jag vandrar Den hjärtevännens knut, Knappt hufvudknoppen titlar Ur lilla rutan ut.

Och tar så mod jag till mig Och stiger in ett slag,

Hos far och mor hon sitter, Och knappt en blick får jag.0 sommar, sköna sommar, Du världen stor oss ger! Ju högre upp på bergen, Dess flera berg man ser.

Och ropar jag min flicka, Där hon på klippan går, Så svara alla ekon,

Men ensamt hon förstår.

Bär jag min skatt i fånget Vid stupet längst utpå,

Så se vi land och riken, Men ingen ser oss två.Värdshusvärdinnans dotter.

(1809.)

|Mre svenner de rodde sig tvärs öfver Rhen, Till värdshuset gjorde sig vägen de gen:

»Värdinna, har ni godt öl och vin? Hvar har ni er dotter, skön och fin?»

»På öl och vin är ingen nöd,

Men dotter min ligger här blek och död.»

Och när de trädde i kammaren in, Låg tärnan i svarla kistan sin.

Den förste åt sidan slöjan fick,

Och såg på den döda med sorgsen blick:»Aek, lefde du än, som ros i lund,

Jag skulle dig älska från denna stund!»

Den andre vek hop det hvita tyg, Och vände sig bort och grät i smyg:

»Ack, att du ligger på dödens bår,

Och jag som dig älskat så månget år.»

Den tredje, han undan slöjan vek, Och kysste tärnans mun så blek:

»Kär jämt mig var du, kär är du mig än, Kär skall jag dig hålla i himmelen.»Hinden

(1810.)

.Jla^n jägare jagar i ottelid I lunden den pilsnabba hinden;

Då ser han bak häcken, där tätt invid,

En tärna så rosig om kinden.

Hvad är det som händt en så dråplig häst? Har benen han ynkligen brutit?

Hvad är det som vållat den jägarn molest, Att, moltyst, nu af han har sutit?

Men hinden hon ilar, och ilar väl än,

Långt bort öfver bråddjup och bankar. — Så stanna, din toka! För långese'n Du hann ur den jägarens tankar.

A. T. Gellerstedt, Gamla visor.

14Hämnden.

(1810.)

^Mill döds af sin väpnare riddaren stacks: Den väpnaren ville bli riddare strax.

*

Han stack honom ned in i snår och stup Och sänkte se'n liket där Rhen går djup;

Se'n drog han uppå sig den rustning blank Och satte på riddarens häst sig frank.

Men, när han red ut på Rhenbrons hvalf,

Sig gångaren stegrade hårdt och skalf;

Och när han de gyllene sporrarna gaf,

I strömmen han kastades handlöst af.

Med händer och fotter han slog och slog — Men rustningen honom i djupet drog.Båtfärden.

(1810.)

farkost skär sin strimma Långs flodens glans och imma, Man tyst på däck ses vandra: En känner ej den andra.

Hvad smusslar han i dagen, Den där med jägartagen?

Ett valthorn: toner käcka Strax strandens ekon väcka.

En ann' från stafven vrider Båd' dubb och knapp omsider — Och flöjtens tonfall gälla Till hornets klang sig sälla.Och ungmön, med på turen, Som nyss satt tyst som muren, Till flöjt- och valthornslåten Består nu sång på båten.

Och harmoni'n får makten Med självfva årtagstakten Och slupen framåt svingar På melodiers vingar.

Mot bryggan snart han stöter,

Man skilda värf där möter;

»Gud vet» — bekant nu språkas — »När mer på båt vi råkas 1»Morgonvisa.

(1811.)

JlpaLn syns ej solens stråle till, Ej ner i dalen, skum och still, Än morgonklockan kallat.

I lunden än ett löf ej rörs,

En trast i sömnen kvittra hörs, Men ej hans sång än skallat.

Jag längese'n på benen är, Jag hunnit dikta visan här, Och henne gladt jag trallat.Dröm.

(1811.)

|yag drömde här om sistens, På brant en höjd jag låg;

Det var vid självfva stranden, Jag såg långt bort i landen, Jag långt utåt hafvet såg.

Vid bryggan djupt inunder Ett präktigt skepp låg still, Där lekte vimplar blanka, Dess styrman syntes vanka I väntan af och till.

Då kom från fjärrblå bergen En skara glad och yr;

Ljus liksom änglarnas dräkter, I prakt lik blomstrens släkter; Mot hafvet tåget styr.En rosig barnaskara I spetsen svärmar fram; De andra med pokaler Och flöjter och cymbaler Tåga med sång och glam.

Till skepparen man ropte: »Vill du oss ta ombord?

Vi äro Glädje och Gamman, Bort vilja vi allesamman, Långt bort från denna jord.»

Han bjöd dem in i skeppet De fröjder en och hvar; Han sporde: glömdes ingen I hela vänneringen På berg, i dalar kvar?»

Då ljöd: »här stå vi alla! Lägg uti Här brådskar just!» Med strykande vind de foro: Och snart ur sikte voro All jordens fröjd och lust.Ett härberge.

(1811.)

|JFag hos en värd, en hjärtehuld,

En stund på färden dröjde;

Som skylt ett äpple, grannt soin guld, På lång en gren han höjde.

Hans namn var Äppelträd — så just! Jag hemmastadd mig gjorde,

Med läcker kost och härlig must Jag grundligt kråset smorde.

In i hans gröna tält det kom Af gäster flink en skara;

Hur lustigt där man svängde om, Och hvilka toner klara!En bädd jag fick, en dråplig ting, Med kuddar mjuka,

gröna,

Och värden svepte själf mig kring Med skuggor, svala, sköna.

När så jag bad min räkning få, Han blott sitt hufvud riste.

Hell sådan värd, från topp till tå, Till domedag den siste 1Jägarvisa.

(1812.)

n större fröjd man aldrig får

An att i skogen ila,

Där höken hörs och trasten slår Och hjort och rådjur kila.

O sjönge vännen lill i topp Som trasten, när det dagas I O sprunge som en hind hon opp, Hvad då det skulle jagas!Sigfrids svärd

(1812.)

TiJJLng Sigfrid var en hurtig fyr, Från faderns borg han kosan styr,

Vill ej i stugan sitta fast,

Vill ut i världen utan rast.

Han mötte riddare på färd,

Med starka sköldar, breda svärd;

En spenslig käpp blott Sigfrid bar Och honom stor en sorg det var.

Men bäst han uti skogen gick,

Han sikte på en smedja fick;

Därinne järn och stål det sken, Och flammor uppå härdens sten.»0 mäster, mäster! Käre du,

Låt lärling din mig varda nu,

Så att jag får den konsten lärd,

Hur man sig smider goda svärd 1»

Ung Sigfrid slog med släggan sin Så städet sjönk i marken in,

Han slog så skogens eko klang Och järnet kring i bitar sprang,

Men af den sista järnstång smed Han sig en klinga lång och bred:

»Nu har jag smidt mig bra en pamp, Nu är jag färdig rätt till kamp;

Som andra kämpar skall jag slå Båd troll och drakar, hvar de gå.»Sångarens hämnd.

(1814.)

\S|Jär stod i gamla tider ett slott så högt och stort, Det sken kring blåa hafvet och ut kring fjärran ort; Rundt om det vredo parker sin blomsterrika krans, Där sprungo brunnars strålar i regnbågsfärgers glans.

Där satt så stolt en konung, på land och segrar rik, Men där han satt på tronen, var han en skräckbild lik; Ty tanken hans var fasa, hans blick var raseri,

Hans tal var likt ett gissel, hans skrift var blod uti.

En gång kom till det slottet ett ädelt sångarpar, Den ene solskenslockig, den andre grånad var; Den gamle med sin harpa på vackra gångarn red Och muntert fram den unge invid hans sida gled.Då hörs den gamle tala: »Min son, nu redo var! Fram med vår bästa visa, tag ton du klarast har! Nu samlom våra krafter, nu sjungom sorg och

lust! I dag mot gråstenshjärtat det gäller hård en dust.»

Och sångarena trädde i pelarsalen in;

På tronen satt där kungen bredvid gemålen sin.

Lik blodröd norrskensflamma så skall han tecknas af; Hon ljuflig måneskimmer åt hela salen gaf.

Sitt strängaspel den gamle förunderligt då slog,

Allt rikare en tonflod igenom hvalfvet drog;

Liksom en ängels härlig klang ungersvennens röst, Den gamles stämma skälfde som ur en vålnads bröst.

De sjöngo vår och kärlek, de sjöngo gyllne tid,

Om frihet, mannavärde, om helighet och frid,

De sjöngo allt det ljufva i mänskobröst har grott,

Om allt hvad högt och härligt, som mänskohjärtan trott.Hofmannaskaran hade för skämt och spe ej ljud, Och kungens hårda kämpar sig böjde som för Gud; Och drottningen, som smälte i vemod och i glöd, Tog rosen sin från barmen och ynglingen den bjöd.

»Mitt folk han I förvillat! Mitt vif förhäxen I!»

Ljöd rungande i salen ursinnigt kungens skri.

Hans svärd liksom en åskvigg slog ned i svennens barm, Ej sång mer, men en stråle sprang upp där röd och varm.

Och skaran döfvad står där som vid ett tordönsslag, Vid gubbens bröst drar gossen sitt sista andedrag;

I manteln svept han lyftes i sadeln som till ridt,

Och sångarparet lågar sin kos i stilla skridt.

Men ut vid stora porten den gamle gör ett halt, Där fattar han sin harpa, hans käraste af allt, Och henne i små stycken mot marmorpelarn slår, Och ropar så det ekar kring murar och i snår:»Ve er, I stolta murar! Ej ljude mer en gång Igenom edra salar ett strängaspel, en sång;

Nej snyftningar och suckar och gny af rolös fot, Till dess att hämndens ande er grusat ned i rot!

Ve eder, blomstergårdar i härlig majsolsdag,

Jag här skall eder visa den dödes bleka drag,

Så att af skräck I vissnen, hvart källsprång sinar ut, Så att i framtids dagar allt öken är till slut.

Ve dig, du grymme bödel! Du sångardömets skräck! Mot blodbestänkta lagrar förgäfves nu dig sträck!

Ditt namn förgätet vare i natt, som aldrig dör;

Ett sista rop af ångest, som stormen icke hör.»

Den gamle har åkallat och himmelen det hört.

Hvar mur, hvar sal är sköflad, allt störtadt och förstördt. En pelare står upprätt, en tolk om svunnen prakt, Men, brusten, tör i morgon han sig i gruset lagt.Där blomstergårdar ångat är nu en ängslig hed,

Ej krona skänker skugga, ej rännil har en led.

I bok ej, ej i visa den konungen är nämnd. Försvunnet och förgätet! Och det var sångarns hämnd.

A. T. G eller st ed t, Gamla visor.

15Husbonderätt.

(1816.)

öppnes dörrar bägge! Här i mitt land, dig helll Du kappan af dig lägge,

Din staf ifrån dig ställ!

Stig fram till bordets ände! Ty äras må en gäst.

Förgät allt färdelände,

Och njut hvad jag har bäst!

Drefs du af öden vreda Från eget hem och land,

Så må mitt tak dig freda, Här räcks dig vänfast hand!Om ett blott jag dig beder: I trångmål aldrig sått Mitt arf af fromma seder Och min husbonderätt 1Öfverfarten.

(1823.)

\5sJfver floden här jag redan For en gång — ack längesedan! Kvällsol'n än på borgen skiner, Blåsten än kring vallen hviner.

Då vi voro här på stråten Tre man högt i den här båten: Vännen, ack den faderlike, Svennen, den fÖrhoppningsrike.

Döden hunnit till sig samla Från ett fridsamt värf den gamla, Och jag sett i striden falla Den, som käckast var af alla.Städse, när till flydda tider Jag i minnets farkost glider, Möts jag på de fagra kuster Utaf flockar af förluster.

Dock, när själar själar funnit, Kärlek aldrig helt förbrunnit: Följe från de sälla dagar,

Du mig än i dag ledsagar.

Färjeman, här för din skuta Skall du trefald lega njuta:

Ej med mig blott du nu landar, Med oss följt två goda andar.Diktarönskan.

(1834.)

^É%är på fältet jag en gång Gick att lyss på lärkans sång, Såg jag där i dagsverksflit Böjd en man med hjässa hvit.

»Signad», sade jag, »den jord Där så vacker flit blir spord 1 Skrumpna hand, åt dig ett hell, Där du sår i lifvets kväll!»

Läste i hans tvära sätt: »Diktarönskan båtar slätt;

Slikt, jag fruktar, missväxt ger: Blommar bara, korn ej ter.»Käre, ej min enkla sång Blommor ger för stort ett fång, Blåklint blott till axens gull För ditt lilla barnbarns skull.Bröd och vin.

(1834.)

j^Dlika dofter kan jag lida, De förlaga hvarje kval:

Vin i blom på kullar vida, Råg i blom i dal vid dal.

Snart hörs mullra slagors åska, Kvarnar surra natten lång,

Och när ändad deras brådska, Sätts hvar vinpress strax i gång.

Hvilken krona till värdinna:

Flinkt åt allal Märg och must! — Låter vin i stopen rinna,

När hon bakat färdigt just.Den siste Pfalzgrefven.

(1847.)

|pag Pfalzgref Götz von Tubingen Nu säljer stad och slott,

Med gods och räntor, folk och fä; Af skulder nog jag fått.

Två undantag jag likväl gör, Två gamla, goda nog:

I tornbeprydda klostret ett, Och ett i grönan skog.

På klostret har jag mig förbyggt Och går från gård och grund, Och därför priorn föda må Min jaktfalk och min hund.I klostrets skogar vimlar fullt Af präktigt villebråd;

När det är mitt, för all slags sorg Det blir väl någon råd.

I munkar, saknen I en dag Den gamla hornsignal'n,

I klockan klämlen, söken mig: Jag ligger död i dal'n.

Begrafven mig vid stor en ek, Bland grönt och fågelsång;

En jägarmässa mig bestån! — Den brukas ej så lång.INNEHÅLL

I. BLANDADE STYCKEN.

III. FRÅN SOMMARTORP.

IV. STÄMNINGAR OCH SKISSER.

V. ÖFVERSÄTTNINGAR EFTER LUDWIG UHLAND.